

LUNDS
UNIVERSITET

STUDIEPLAN

2008-01-31

Dnr HT 2008/365/G 11

Området för humaniora och teologi
Institutionen för arkeologi och antikens historia
Historisk arkeologi

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå till doktorsexamen i historisk arkeologi vid området för humaniora och teologi

Planen är antagen av områdesstyrelsen för humaniora och teologi 2008-01-31 (i enlighet med Arbets- och delegationsordning inom området Humaniora och teologi dnr HT 2008/98 A 10) och kompletteras med *Bestämmelser för utbildning på forskarnivå vid området för humaniora och teologi*, dnr HT 2007/84/G 10, bilaga 1, där fullständig information om antagning och urval återfinns.

1 Ämnesbeskrivning

Historisk arkeologi är en arkeologi för tider och samhällen som brukar skrift. Historisk arkeologi omfattar framför allt medeltiden och den nyare tiden fram till industrialiseringen. Utblickar görs även mot senantiken och järnåldern samt mot den moderna världen idag. Ämnet är i första hand inriktad på förhållanden i Norden, men jämförelser och utblickar görs även mot övriga Europa, den muslimska världen och globala sammanhang.

Historisk arkeologi är ett ämne som är metodiskt inriktad mot förhållandet mellan materiell kultur, bilder och skrift. Det innebär att ämnet omfattar jämförelser med andra arkeologier över världen som arbetar med liknande frågor. Därmed integreras även mer globala perspektiv i ämnets forskning.

2 Syfte och mål för utbildningen på forskarnivå

Syftet med utbildningen på forskarnivå vid Området för humaniora och teologi, Lunds universitet, är att utbilda personer med hög vetenskaplig och kommunikativ kompetens som kan vara verksamma såväl inom universitetssystemet som i det övriga samhället, både nationellt och internationellt.

Utbildningen på forskarnivå i historisk arkeologi leder till filosofie doktorsexamen.

För utbildningen på forskarnivå vid området för humaniora och teologi i sin helhet gäller att doktorn efter genomgången utbildning skall ha förvärvat följande kunskaper och färdigheter:

- breda kunskaper om och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet historisk arkeologi;
- breda kunskaper om avancerad informationsbehandling och vetenskaplig publicering;

- förtrogenhet med relevant vetenskaplig metodik och med det specifika forskningsområdets metoder;
- förmåga till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser och situationer;
- förmåga att kritiskt, självständigt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar;
- förmåga att planera och med adekvata metoder kritiskt och självkritiskt granska pågående forskning och forskningsresultat;
- förmåga att väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen genom den egna forskningen;
- förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt presentera och diskutera forskning och forskningsresultat;
- förmåga att identifiera behov av framtida forskningsprojekt;
- kompetens att förmedla forskning och forskningsinformation inom olika akademiska och samhällsliga sammanhang;
- intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar;
- förståelse för de etiska normer och värderingar som är en betingelse för det vetenskapliga arbetet och
- fördjupad insikt om vetenskaplig tolkningskompetens, dess roll i samhället och människans ansvar för hur den används.

För utbildningen på forskarnivå i historisk arkeologi gäller särskilt att doktorn efter genomgången utbildning har utvecklat:

- förmåga att självständigt och kritiskt reflektera över människor, kulturer och samhällen i ett historiskt arkeologiskt perspektiv;
- förmåga att kritiskt förhålla sig till dagens kulturella och samhällsliga villkor utifrån ett historiskt arkeologiskt perspektiv;
- förmåga att självständigt tillämpa de redskap för förklaring eller förståelse som den historiskt arkeologiska forskningen erbjuder;
- breda kunskaper om de idéhistoriska, författningsmässiga och organisatoriska grunderna för kulturmiljövården;
- breda kunskaper om relationen mellan materiell kultur, bilder och texter;
- breda kunskaper om villkoren för hur historiskt arkeologisk kunskap produceras och brukas;
- fördjupade insikter om den historiskt arkeologiska vetenskapens roll i samhället och arkeologens etiska ansvar samt

- förbereda för yrkesverksamhet inom antikvariska och kulturmiljövårdande myndigheter och institutioner.

3 Behörighet till utbildning på forskarnivå

För att bli antagen till utbildning på forskarnivå krävs att den sökande har grundläggande och särskild behörighet och att sökanden bedöms ha sådan förmåga i övrigt som behövs för att tillgodogöra sig utbildningen.

3.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet att antas till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper (HF 7 kap. 39 §).

Områdesstyrelsen (kan delegeras) får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl (HF 7 kap. 39 §).

3.2 Särskild behörighet

Särskild behörighet för antagning har den som med godkänt resultat har ventilerat en uppsats i historisk arkeologi eller motsvarande omfattande minst 15 högskolepoäng på avancerad nivå.

Särskild behörighet har även den som inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Övergångsbestämmelse: Den som före den 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande och särskild behörighet för tillträde till forskarutbildning, skall även därefter anses ha behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock längst till utgången av juni 2015 (HF övergångsregler till SFS 2006:1053).

3.3. Tillgodoräknande av tidigare studier

En student som genomgått viss högskoleutbildning på avancerad nivå eller motsvarande med godkänt resultat kan tillgodoräkna sig denna i utbildningen på forskarnivå om examinator efter prövning bedömer att den tidigare utbildningen kan godtas för tillgodoräknande. Tillgodoräklandet skall prövas på studentens egen begäran, i varje enskilt fall. Ansökan och beslut om tillgodoräknande sker efter antagning till utbildning på forskarnivå.

4 Utbildning för doktorsexamen

Utbildning på forskarnivå omfattar fyra års studier (240 högskolepoäng) på heltid. Studier kan bedrivas på deltid, minst halvtid, och omfattar då maximalt 8 år.

4.1 Utbildningens uppläggning

Utbildningen omfattar totalt 240 högskolepoäng fördelade på en kursdel omfattande 60 högskolepoäng och en självständig vetenskaplig avhandling, (doktorsavhandlingen), omfattande 180 högskolepoäng. Undervisning ges i form av kurser och seminarier samt handledning i avhandlingsarbetet.

För godkänd doktorsexamen fordras godkänt betyg på samtliga kunskapsprov som ingår i utbildningen på forskarnivå och på doktorsavhandlingen.

4.2Handledning

För varje doktorand skall utses minst två handledare, varav en skall vara huvudhandledare. Huvudhandledaren skall vara docentkompetent och bör vara anställd vid Lunds universitet. Den biträdande handledaren skall ha doktorsexamen. I den individuella studieplanen anges respektive handledares arbetsuppgifter och ansvarsområde. Varje doktorand har rätt till minst 200 klocktimmars handledning för avhandlingsarbetet fördelade över hela fyraårsperioden. Detta innebär inte att handledningen är jämnt fördelad med ett lika stort antal timmar varje år utan den kan vara olika intensiv under olika skeden av utbildningen. Omfattningen preciseras i den individuella studieplanen och omsätts i personalplanen för den enskilda handledaren. Handledningen omfattar både hjälp med inriktningen av studier och avhandlingsarbete samt bistånd under arbetets gång. En doktorand som begär det skall få byta handledare (HF 6 kap. 31 §) liksom en handledare kan begära att handledningsuppdraget skall överföras till en kollega.

4.3 Individuell studieplan

Den individuella studieplanen anger hur utbildningen skall läggas upp för den enskilde doktoranden. Vid studiernas början skall doktoranden och handledarna i samråd upprätta en individuell studieplan över utbildningsgången. Planen skall uppdateras kontinuerligt, då ändringar påkallas, dock skall den revideras minst årligen. Planen skall undertecknas av doktoranden, handledarna, prefekten som ansvarar för de ekonomiska förutsättningarna samt av berörd sektionsdekan. Föreskrifter för och en mall för individuella studieplaner finns i fakultetens föreskrifter för utbildningen på forskarnivå.

Forskarstuderande skall registrera sig i början av varje termin och i samråd med handledarna ange med vilken aktivitetsgrad studierna skall bedrivas under terminen. Detta skall inrapporteras till LADOK.

Vad avser doktorandens skyldighet hänvisas till HF 6 kap. 37 §.

4.4 Kurser och andra moment

Kursdelen i utbildningen på forskarnivå består av kurser vid den egna institutionen eller kurser vid andra institutioner inom eller utanför Lunds universitet. Området för humaniora och teologi ger en obligatorisk introduktionskurs omfattande 7,5 högskolepoäng.

Vilka kurser den enskilde doktoranden skall genomgå och kunna räkna in i examen anges i den individuella studieplanen. Kurser och seminarier som är obligatoriska skall anges, liksom deras omfattning i poäng. Tidigare studier kan i viss omfattning tillgodoräknas (jfr ovan 3.3.) Vidare kan kurser från den avancerade nivån ingå i utbildningen på forskarnivå på det sätt som anges i respektive kursplan. För kurser genomgångna vid andra fakulteter och högskolor avgörs tillgodoräknande och omfattningen av examinator för utbildningen på forskarnivå i samband med att kurserna skrivs in i den individuella studieplanen.

Examinator för kursdelen av utbildningen utses av sektionsdekanen på delegation och skall vara professor eller annan docentkompetent lärare. Prov som ingår i utbildning på forskarnivå liksom avhandlingen skall bedömas med betyget godkänd eller underkänd.

Eventuella högskolepedagogiska kurser tillgodoräknas med 3 högskolepoäng inom utbildning på forskarnivå. Forskarstuderande som läser fler poäng än de obligatoriska kan inte beviljas förlängning för detta.

4.5 Avhandling

Doktorsavhandlingen är det viktigaste momentet i utbildningen på forskarnivå. Avhandlingen skall baseras på självständigt vetenskapligt arbete.

Avhandlingen kan utformas antingen som ett enhetligt sammanhängande verk (monografi-avhandling) eller som ett antal vetenskapliga uppsatser försedda med en kort sammanfattning (sammanläggningsavhandling).

Ett arbete av två eller flera författare kan godkännas som doktorsavhandling, om varje doktorsrands insats redovisas så att den kan bedömas individuellt.

Avhandlingen försvaras vid en offentlig disputation. Avhandlingen betygsätts med *godkänd* eller *underkänd*. Vid betygsättningen tas hänsyn till såväl innehållet i avhandlingen som försvaret av den vid disputationen.

5 Licentiatexamen

Licentiatexamen är en möjlig etappavgång inom utbildningen på forskarnivå. För licentiatutbildningen finns en särskild studieplan.